

Oponentský posudek absolventské práce

Název práce: Rodiny pečující o seniory

Autorka práce: Alena Bačová

Autorka práce zpracovává téma rodinné péče o seniora, tedy téma v současné době aktuální. Jako cíl si vytkla přiblížit čtenáři stav a podmínky, v nichž se nachází současná rodinná péče o seniora.

Práce je logicky rozdělena do dvou částí. V první se autorka věnuje teorií stáří, ve druhé pak vlastní problematice rodinné péče o staré lidi.

Při objasnění pojmu stáří a stárnutí vychází z definice zpracované Světovou zdravotnickou organizací. Svou pozornost správně věnuje významu schopnosti jedince adaptovat se na tento proces. Za podnětné pro seniorskou veřejnost lze považovat zdůraznění možného pozitivního dopadu psychických změn, které proces stárnutí doprovázejí, na běžný život člověka a jeho okolí – trpělivost, rozvaha, pochopení, opatrnost,.... Klasickou Maslowovu škálu základních lidských potřeb autorka doplňuje o potřeby duchovního rázu. Svůj názor opírá o význam víry pro hodnotný a smysluplný život jedince a o religiozitu sociální skupiny starých občanů.

Problematice postavení seniorů v České společnosti je věnována jedna celá kapitola. Antické pojetí stáří autorka staví proti kultu mládí a zdraví, který dokládá odkazem na výzkumy a studie z období let 1999-2005. Správně upozorňuje na význam stáří v kontextu demografického vývoje naší republiky a na jeho odraz v reakcích sociální politiky.

Charakteristika rodinné péče a její klasifikace je obsahem následujících pasáží. Zvláštní pozornost je věnována rozpracování pojmu strategie rodinné péče. Autorka v této části práce identifikovala dva podstatné a možná i nejdůležitější momenty celé problematiky - nezastupitelnost rodiny v péči o seniora a nezbytnost podpory společnosti právě pečujícím rodinám. Za přínos práce je třeba považovat pojmenovaná základní úskalí této péče, která autorka nejen odhalila, ale i doložila konkrétními lidskými příběhy.

Popis současných možností, jak pečovat o seniory, obsažený ve čtvrté kapitole, je logicky uveden stručným výkladem zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách. Snaha autorky o zachycení jeho přínosu a o podání základní charakteristiky jistě vyváží drobné nepřesnosti v jeho výkladu (neúplný výčet novinek, které zákon přináší, pojetí poskytovatelů služby, ...) Za velmi zajímavé považuji zařazení pasáže obsahující hodnocení dopadu zákona na konkrétní službu zpracované vedoucí úseku pečovatelské služby Prahy 13 paní Vinšovou. Původně teoretické vyznění práce tak dostává zcela nový – praktický rozměr. Ve světle vyjádření paní Vinšové pak autorka práce dále rozšiřuje výčet rizik, které praxe poskytování sociálních služeb může podle nové legislativní normy přinášet. Pozitivně hodnotím její pokus o nezaujatý přístup k hodnocení.

Závěr:

Předložená práce jednoznačně svědčí o hlubokém zájmu autorky k problematice starých lidí a její vnímavosti pro jejich potřeby. Aleně Bačové se podařilo dosáhnout cílů, které si v úvodu práce stanovila, to je nahlédnout do světa seniorů, zmapovat formy sociální pomoci jim určené a reflektovat stávající situaci na zcela konkrétním úseku sociální služby.

Při obhajobě práce doporučuji soustředit se na návrhy autorky vedoucí k eliminaci rizik v rodinné péči o seniora. Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji klasifikačním stupněm výtečně (A).

Otázky pro obhajobu:

- Máte vlastní či zprostředkovanou zkušenost s rodinnou péčí o seniora? Co považujete za základní momenty pro to, aby se rodina rozhodla o seniora pečovat?
- Vysvětlíte, prosím, v čem podle Vás spočívá výhoda domů s pečovatelskou službou tkvící v tom, že jsou schopny vyhovět zvýšeným nárokům seniorů.
- Rizika, která v práci uvádíte v souvislosti s etablováním zákona 108/2006, se v obou případech týkají systému a jeho nastavení. Představte si situaci, že jste se ocitla v roli ministra práce a sociálních věcí. Jak byste zajistila objektivitu při posuzování stupně soběstačnosti žadatele o příspěvek na péči a zohlednění jeho zdravotního stavu? Dle Vašeho vyjádření medicínský aspekt chybí.
- Riziko, které nezmiňujete, je však zcela reálné, je možnost zneužívání přiznaného příspěvku na péči. Navrhněte, prosím, metodu prevence tohoto rizika.

V Praze dne 6.8. 2007

Zpracovala PaedDr. Marie Mandíková, CSc.

